

POSTANOWIENIE

Dnia 26 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **Ł. M.**

skazanego z art. 258 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 marca 2025 r.,

sprawy z wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt II AKa 246/15,

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 i art. 120 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

odmówić przyjęcia wniosku skazanego Ł. M. o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt II AKa 246/15.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 1 lipca 2019 r., sygn. akt III K 93/15, Sąd Okręgowy w Białymstoku skazał Ł. M. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 258 § 1 k.k. i na karę 4 lat pozbawienia wolności oraz 400 stawek dziennych grzywny, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 20 złotych, za czyn z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 11 § 3 k.k. i art. 65 § 1 k.k. Tym samym wyrokiem wymierzono oskarżonemu karę łączną

4 lat pozbawienia wolności. Orzeczenie to zaskarżone zostało apelacją obrońcy oskarżonego, lecz wyrokiem z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt II AKa 246/19, Sąd Apelacyjny w Białymstoku utrzymał w mocy wyrok Sądu pierwszej instancji. Wyrok Sądu odwoławczego zaskarżony został kasacją obrońcy skazanego, w której podniesiono zarzuty rażącej obrazy prawa procesowego o charakterze względnym. W toku postępowania kasacyjnego skazany skierował do Sądu Najwyższego pismo z dnia 17 maja 2021 r., w którym podniósł, że Sąd Apelacyjny nie spełniał, w świetle orzecznictwa trybunałów europejskich, warunku niezależności i bezstronności, ponieważ w jego składzie brał udział sędzia, który został powołany na stanowisko sędziego sądu apelacyjnego w wyniku rekomendacji udzielonej przez Krajową Radę Sądownictwa ukształtowaną na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Skazany odwołał się także do uchwały trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. Kwestia ta była również przedmiotem zarzutów o charakterze bezzwzględny (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) podniesionych przez obrońców innych skazanych, tj. D. S. i K. M., M. B. oraz T. S. Z kasacji tych wynika, że zastrzeżenia dotyczące Sądu odwoławczego wiązały się z uczestniczeniem w jego składzie przez sędziego X.Y.. Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2021 r., I KK 55/21, Sąd Najwyższy oddalił wszystkie kasacje, uznając je za oczywiście bezzasadne. Z akt kasacyjnych wynika, że przed wydaniem orzeczenia, Sąd Najwyższy zapoznał się z uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa z dnia [...] 2019 r., nr [...] /2020, w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie sędziego X.Y. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego w Sądzie Apelacyjnym w Białymstoku (k – 143 – 150).

W dniu 3 grudnia 2024 r. zarejestrowane zostało w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą IV KO 143/24 pismo skazanego z dnia 18 listopada 2024 r., nazwane wnioskiem „o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt II AKa 246/19, ze względu na rozstrzygnięcie organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską”, które pierwotnie skierowane zostało do Sądu Okręgowego w Warszawie. W piśmie tym

zawarto żądanie wznowienia postępowania zakończonego opisanym wyrokiem „z uwagi na fakt, iż przewodniczący X.Y. został powołany na urząd przez niewłaściwie ukształtowaną Krajową Radę Sądownictwa”. W uzasadnieniu wniosku skarżący podał m.in., że:

- wniosek nie ma służyć temu, by w jakikolwiek sposób kwestionować „wyrok czy też treść”,
- nie ma żadnych podstaw „by kwestionować sędziego SSA X.Y.. Jego długoletnia kariera sędziowska dowodzi, że jest sędzią bez wątplenia”,
- złożenie wniosku wiąże się z potrzebą pozostawania przez skazanego w przekonaniu, że wydany wobec niego wyrok nie jest dotknięty „nawet najmniejszą wadą”, której upatruje w wadliwej nominacji sędziego, związanej z udziałem w procedurze niewłaściwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa;
- kwestia niewłaściwej obsady Sądu odwoławczego była podnoszona w postępowaniu kasacyjnym, nie została jednak uwzględniona, ponieważ w składzie Sądu Najwyższego zasiadali sędziowie, którzy złożyli zdanie odrębne od uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., a nadto sędzia Wiesław Koziulewicz kieruje w Sądzie Najwyższym nielegalną Izbą Odpowiedzialności Zawodowej, zatem sam nie spełnia wymaganych standardów;
- potrzeba weryfikacji zachowania standardów sprawiedliwego procesu w postępowaniu odwoławczym wynika z orzecznictwa organów międzynarodowych, w tym ze sprawy „Lech Wałęsa przeciwko Polsce”.

Zarządzeniem z dnia 4 lutego 2025 r. wezwano skazanego do uzupełnienia w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma, braków formalnych wniosku o wznowienie postępowania przez sporządzenie i podpisanie wniosku przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym i uiszczenie opłaty od wniosku, pod rygorem odmowy przyjęcia wniosku. W piśmie datowanym na 3 marca 2025 r., które wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 12 marca 2025 r. skazany oświadczył, że nie zdołał znaleźć prawnika, który zgodziłby się sporządzić i podpisać wniosek o wznowienie postępowania, uważa jednak, że sprawa winna zostać rozpoznana z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 545 § 2 k.p.k. wniosek o wznowienie postępowania, jeżeli nie pochodzi od prokuratora, powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego; wniosek winien też być opłacony. Skazany został wezwany do usunięcia wskazanych braków, nie uczynił tego jednak w określonym terminie, przy czym pouczone go o następstwach takiego zaniechania. W zaistniałej sytuacji, stosownie do art. 545 § 3 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 i art. 120 § 2 k.p.k., należało odmówić przyjęcia wniosku.

Zauważyć nadto trzeba, że bezzasadność wniosku skazanego dostrzegalna jest już na pierwszy rzut oka. Skazany nie ukrywa, że kwestia nienależytej obsady sądu była przedmiotem postępowania kasacyjnego, z którego wynikiem się nie zgadza. Podnoszone przez skazanego uchybienie kwalifikowane było pierwotnie jako bezwzględna przyczyna uchylenia orzeczenia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zarzut taki podnoszono również w innych rozpoznawanych w tej sprawie kasacjach). Rzecz jednak w tym, że zgodnie z art. 542 § 4 k.p.k., wznowienie postępowania w związku z bezwzględną przyczyną uchylenia orzeczenia nie może nastąpić, jeżeli przyczyna ta była przedmiotem rozpoznania kasacji. Jak sądzić należy, skarżący zdaje sobie sprawę z tego ograniczenia, ponieważ kwestię wadliwego składu Sądu odwoławczego próbuje wiązać z orzecznictwem trybunałów międzynarodowych. Przepis art. 540 § 3 k.p.k. stanowi, że postępowanie wznowia się na korzyść oskarżonego, gdy potrzeba taka wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską. W związku z tym, że inicjatywa wznowienia postępowania opartego o wskazaną podstawę obciąża stronę, która uruchamia to postępowanie poprzez złożenie wniosku, to w konsekwencji stronę tę obciąża także obowiązek wskazania konkretnego rozstrzygnięcia organu międzynarodowego, na które się powołuje oraz wykazania, że z orzeczenia tego wynika potrzeba wznowienia postępowania. Skazany nie przywołuje żadnego rozstrzygnięcia, które przesądzałoby o tym, że każde orzeczenie wydane z udziałem sędziego sądu powszechnego, który uzyskał nominację do sądu wyższego rzędu w drodze konkursu przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw jest dotknięte taką wadą prawną, że konieczne jest

wznowienie postępowania. Potrzeba taka nie wynika również z wymienianego przez wnioskodawcę wyroku Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 23 listopada 2023 r. nr 50849/21 (Wałęsa przeciwko Polsce). Również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w szczególności we wspomnianej uchwale z dnia 23 stycznia 2020 r. oraz w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/2,2 wywodzi się, że stwierdzenie, iż sąd z udziałem sędziego powołanego we wskazanym trybie nie jest bezstronny i niezależny wymaga przeprowadzenia kilkustopniowego testu. Skarżący nie podejmuje jakiejkolwiek próby wykazania, że w konkretnych okolicznościach sprawy, udział sędziego X.Y. w wydaniu zaskarżonego orzeczenia prowadził do naruszenia przepisów traktatowych i uzasadniał potrzebę wznowienia postępowania wynikającą z rozstrzygnięć organów międzynarodowych. Dodać należy, że sędzia X.Y. był poddawany z pozytywnym wynikiem testowaniu w toku innych postępowań kasacyjnych (zob. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2025 r., IV KK 470/24 i przedstawiona tam argumentacja; podkreślić trzeba, że postępowanie konkursowe przed KRS i wręczenie sędziemu nominacji w dniu 16 października 2019 r. miało miejsce przed podjęciem przez Sąd Najwyższy uchwały z dnia 23 stycznia 2020 r.). Jeśli dodać do tego, że skarżący nie kwestionuje trafności zaskarżonego orzeczenia, to – jak już wspomniano – bezzasadność złożonego przez niego wniosku o wznowienie postępowania jawi się jako oczywista.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]